

Vluchtig

Colofon

ISBN: 978 90 8954 692 0

1e druk 2014

© 2014, Henriëtte Hemmink

Uitgeverij Elikser

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

www.elikser.nl

Vormgeving omslag en binnenwerk: Evelien Veenstra

Alles in dit verhaal is fictieel. Namen, brieven, mails, personages, plaatsen en gebeurtenissen zijn een product van fantasie van de auteur, of zijn fictieel gebruikt.

Iedere overeenkomst met ware gebeurtenissen, plaatsen of personen (levend of dood) berust op toeval.

Wie mij wil benaderen, kan dat via dit mailadres doen:

schrijf@henriettehemmink.nl

Soms wil je iets vragen of delen.

Net als ik.

Henriëtte Hemmink

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

Vluchtig

Henriëtte Hemmink

De waarheid is een uitgestelde keuze

Bram Vermeulen (1946-2004)

1.

Hoge coniferen omzomen als statige schildwachten de begraafplaats om de dood van het dagelijkse leven te onttrekken. Met tegenzin duwt hij het gietijzeren hek open. Het sombere schaduwspel over de graven wanneer de zon schijnt, heeft hem zolang hij zich herinnert angst ingeboezemd.

Het geluid van zijn voetstappen in het knarsende grind achtervolgt hem als een verlate echo.

Hij komt hier zelden.

Het graf is het enige wat hem bindt aan zijn geboorteplaats, maar het is ook datgene dat zijn onrust versterkt vanwege het mysterie dat hij vanaf zijn vroege jeugd in zich meedraagt.

Hij steekt zijn handen diep in de zakken van zijn geopende jas. Achter hem wordt het gietijzeren hek met een zware klik dicht geduwd. Hij kijkt niet om.

2.

Met gesloten ogen en zijn rechterhand roerloos om zijn gezwollen geslachtdeel leunt Ruben achterover. Altijd alert, het raam op een kier. Hij hoort een auto afremmen; Lena komt thuis met de kinderen. Haastig verwijdt hij de geschiedenis van het scherm en sluit de computer af.

Op het bureau ligt een stapel kopij die voor morgen nagekeken moet worden.

Ruben hoort haar uit de auto stappen. Met zachte stem begeleidt ze de kinderen naar de achterdeur.

Hij sluit het raam en wacht op de tochtstroom die door het huis wervelt.

Voetstappen door de keuken naar de hal.

‘We zijn weer thuis!’ galmt ze.

De zwelling in zijn broek neemt langzaam af. Hij aarzelt.

Lena staat onder aan de trap, een hand op de leuning, vrolijke ogen op hem gericht. Ze vertelt dat Liza naar het diepe bad mocht!

‘Wat goed!’ Trots lacht hij naar zijn dochter die achter haar staat. Natte piekhaartjes langs de zijkant van haar gezicht geplakt.

‘Het was niet moeilijk,’ vertelt Liza ernstig.

Lena neemt hem onderzoekend op. ‘Wat ben je aan het doen?’

‘Redigeren...’

‘Kom je even beneden?’

Hij knikt automatisch.

Lena spoelt het badpak en de handdoek uit en stopt het in de wasmachine.

Ruben staat met de rug naar haar toe wanneer hij vragen over de zwemles stelt.

Liza en Bob zitten met opgetrokken benen op de bank. Zwijgend loopt Ruben door de kamer en doet de tv aan. Het geluid niet te hard.

‘Ik heb nagedacht.’ Lena zet even later zijn kop koffie op het tafeltje naast de fauteuil en werpt een schuine blik in de richting van de kinderen.

‘En?’

‘Niks voor mij.’

‘Het hoeft niet van de een op de andere dag.’

‘Ik wil het niet.’

‘Duidelijk.’

‘Vind je het erg?’

Hij glimlacht.

De spanning wrikt zich tussen hen in.

‘Je vindt het erg.’

3.

Lena legt de post op tafel.

Hij kijkt naar haar lange benen, hoekige heupen, smalle taille.

Borsten waarmee de kleinste bh net niet gevuld wordt.

Ze voelt zijn ogen.

Twee brieven voor hem, een tijdschrift voor haar. Ruben schuift de enveloppen naar de rand van de keukentafel en kijkt naar de cover van het tijdschrift: een close up van een prachtige vrouw.

Weinig make-up, heel naturel. Grijsgroene ogen... Als Ruben het naar zich toe wil trekken, weigert zijn hand en glijdt een vreemde huivering over zijn rug.

Hij zucht. Nadat Lena aangaf dat het niets voor haar was, creëerde hij afstand. Ook al beweerde hij dat het niet uitmaakt, dat het zomaar een gedachte was.

Hij straft haar. Haar ogen rusten op hem. ‘Houdt het je bezig?’ vraagt ze onzeker.

Ruben schuift geïrriteerd zijn stoel naar achteren.

Lena haast zich naar de hal. Hij luistert naar het gestommel achter hem. Ze staat in de deuropening met haar jas aan. ‘Ik blijf niet lang bij Mies.’

‘Maakt niet uit.’ Achteloze woorden uit zijn mond.

Ze draait zich om. Venijnige tikken van hakken op de vloer. Bruusk veegt ze met de rug van haar hand over haar wang. Hij kijkt naar de klok en geeft zich anderhalf uur. Hij pakt het nieuwe tijdschrift dat weggeschoven onder een kookboek ligt.

Vanaf het moment dat de ogen van de cover hem aanstaarden, voelt hij een constante trilling in zijn maag: de schok van de confrontatie. Het maakt opnieuw duidelijk hoe hij zichzelf noodgedwongen van binnenuit in twee personen heeft verdeeld. Eeuwig zwijgen zonder woorden, dat kan. Maar niet zonder gedachten en voelen. Het onvermijdelijke kan niet vermeden worden.

Ruben installeert zich boven op zijn werkkamer achter het bureau. Hij schuift de laptop van zich af om ruimte voor het tijdschrift te maken.

Haar ogen gaan dwars door hem heen; vergelijkbaar met het proces van een ontmanteling. Hij slaat de eerste bladzijde open en bestudeert de inhoudsopgave. Het interview is op bladzijde vierentwintig terug te vinden.

Terwijl hij bladert, hoort hij zijn eigen hartslag zonder ritme. Dikgedrukte letters boven het interview:

Doen wat je wel kunt!

Ze is veranderd. Voller in het gezicht, haar ogen dieper en intenser.

Hij begint te lezen. Niet bij het begin, maar korte fragmenten waar zijn ogen zich vluchtig aan hechten.

Even had ik het gevoel zonder toekomst verder te moeten.

Ik voelde mij niet alleen fysiek beschadigd, vooral ook psychisch.

Ik zocht bevestiging bij mijn man, vrienden en familie; of ik er nog wel toe deed.

Het ergste vond ik dat ons kindje, in mij, stierf.

In het afgelopen jaar zijn er veel interviews in verschillende kranten en tijdschriften gepubliceerd. De media deed verslag van alle ontwikkelingen; het lot van een bekende Nederlander waar niet aan te ontkomen valt. Hoewel ze de laatste maanden weinig in het nieuws kwam, verwacht hij geen opmerkelijke uitspraken te zullen lezen.

Ruben helt voorover om met een vinger in te loggen.

Een laatste blik over de keurig ingedeelde kolommen, afgewisseld door grote en kleine foto's. Dan valt zijn oog op een paar regels tekst rechtsonder in de hoek. Hij leest het nog een keer en tuurt peinzend naar buiten.

Haar uitspraak creëert mogelijkheden, maar het is niet wat hij wil. Resoluut slaat hij het tijdschrift dicht en richt zijn aandacht op het scherm. Een warme golf van opwinding neemt langzaam bezit van hem.

Vertrouwde lust!

Met geroutineerde bewegingen maakt hij zijn broek open. Een hand omklemt zijn penis en schuift de voorhuid langzaam naar beneden terwijl de andere hand zacht zijn ballen masseert. Ongecoördineerde schokjes in zijn onderlijf, adem tussen samengeperste lippen door. Ritmisch bewegende handen, steeds sneller. Zijn ogen volgen onrustig bewegende beelden van een groepsverkrachting op het scherm. Hij focust zijn blik op het verwrongen gezicht van een jonge vrouw, vastgebonden op een keukentafel ergens in een zomerhuis.

‘Mama!’ roept een kinderstem. ‘Mama!’

Verdomme!

Hij sluit het scherm, ritst zijn gulp dicht en haast zich naar de kinderkamer.

‘Wat is er, Bob?’ Hij gaat op het bed van zijn vierjarige zoon-
tje zitten, slaat beide armen om hem heen en fluistert lieve
geruststellende woordjes in zijn oor, totdat het kind zich in
zijn armen ontspant.

Zijn ouders is veel ontgaan. Zo kon de basis gelegd worden
voor zijn leven dat niet meer werd dan een leven vol duistere
geheimen en leugens. Daarom probeert hij alles te doen wat
binnen zijn vermogen ligt om een goede vader te zijn.

Verlangen klopt ver weg in zijn lijf.

Bob heeft een nare droom gehad over een leeuw die hem
achtervolgde. Ruben probeert hem gerust te stellen en
neemt hem mee naar beneden voor een slokje water. Met
het kind op zijn arm loopt hij door de kamer. Hij vertelt over
de hut die ze samen gaan bouwen, de appeltaart die hij met
mama gaat bakken en de nieuwe schommel in de tuin.

Een kwartier later ligt Bob in bed en gaat Ruben snel weer
achter zijn computer zitten om zich achter gesloten gordij-
nen haastig te bevredigen.

Buiten vervaagt het laatste restje daglicht en bolt de avond-
wind de gordijnen op.

4.

Als Sven vooroverbuigt om Cathelijne op haar voorhoofd te
kussen, schampt zijn hand langs de rolstoel.

Het went niet.

Op tafel ligt een tijdschrift, bewust in het midden neergelegd. 'Nu al?' Verrast neemt hij het in zijn hand en laat zijn ogen goedkeurend over haar portret glijden. 'Covergirl! Mooi gedaan. Best snel.' Aarzelend legt hij het terug op tafel.

'Dat interview, bedoel je?'

'Nog geen twee maanden geleden dat ze hier waren.'

Cathelijne knikt bevestigend.

Hij staat met zijn rug naar haar toegekeerd. 'Je hebt het me niet vooraf laten lezen.'

'Niet aan gedacht.'

Hij draait zich om. Onzekere ogen hechten zich twee tellen aan elkaar.

Ze glimlacht. 'Je weet alles al.'

'Geoefend?'

'De fysiotherapeut was tevreden.'

'Hoe ging het staan?'

'Beter en iets langer. Hoe was jouw dag?'

'Hetzelfde.'

'Niets bijzonders gebeurd?'

'Ik werk nog steeds aan dezelfde opdracht.'

Samen met een studievriend begon Sven jaren geleden een eigen architectenbureau. Vanaf het eerste moment hebben ze veel opdrachten gekregen.

Cathelijne rolt haar stoel naar de zitkamer. 'Kom je bij mij zitten?'

'Straks.' Hij aarzelt. 'Eerst wat spullen naar mijn werkkamer brengen.'

Voetstappen door het grote huis. Een deur die opengaat en gesloten wordt. Subtiele afwijzingen, steeds moeilijker te verhullen.

Onvermogen!

Voor hem is ze een onaanraakbare vrouw geworden.

Haar verlangen naar hem trekt zich langzaam onder haar huid terug.

Later passeert hij haar met het tijdschrift in zijn hand en neemt plaats op de bank. Ze blijft in haar rolstoel, maar zou liever naast hem willen zitten. Zonder iets te zeggen bladert hij door het tijdschrift. Zijn hoofd beweegt af en toe afkeurend heen en weer.

“Doen wat je wel kunt!” citeert hij. ‘Klinkt groots en dapper. Te mooi. Het is niet de praktijk.’

Hoewel ze haar mond opent, laten woorden verstek gaan.

‘Of heb je geaccepteerd hoe het nu met je is?’

‘Dat probeer ik.’

‘Je spiegelt alles te mooi af.’

‘Je hebt het artikel nog niet gelezen,’ reageert ze bits.

Sven leest verder.

Ze kijkt naar zijn slanke gebruiinde hand met rechte vingers, kwetsbaar jongensachtig. Ze herinnert zich de warmte van zijn aanrakingen.

De maanden in het revalidatiecentrum waren moeilijk. Sven leek niets te begrijpen. Zijn boosheid richtte zich op de veroorzaker van het ongeval. Langzaam kwam het besef dat zijn frustraties niets opleverden. Svens ambitieuze toekomstbeeld was in gruzelementen gevallen. Net als zijn vermogen om zich in te leven in haar proces. Pas toen bleek dat ze met veel oefenen mogelijk weer met beperkingen zou kunnen lopen, kwam bij hem de omslag en probeerde hij haar te steunen.

Te laat, vond ze.

De afstand tussen hen was inmiddels een feit. Niet omdat zij al haar aandacht nodig had voor herstel, maar omdat hem iets was aangedaan en hij daar al zijn energie voor nodig had. Hij leefde in een soort shock.

‘Jammer dat ik dit nu pas lees. Ik vind dat je bepaalde dingen niet had moeten zeggen.’

‘Zoals?’

‘Over jouw plannen.’ Sven tilt zijn hoofd op. ‘Is dat realistisch?’

‘Plannen zijn plannen.’

‘Te hoog gegrepen.’

‘Jouw mening,’ reageert ze wrevelig.

‘Je staat niet met twee benen op de grond. Ik bedoel: jij kunt wel zoiets willen, maar er zijn allerlei externe factoren die ook mee moeten werken.’

‘Ik ben niet naïef.’

Ze wisselen een snelle, ongemakkelijke blik met elkaar.

Cathelijne houdt haar adem in als ze zijn ogen naar de laatste kolom ziet gaan.

‘Naar Ameland?’ Hij lacht schamper.

Ze haalt haar schouders op. ‘Ik zou graag weer naar ons huisje gaan.’

‘Met vleugels?’

‘Waarom zo sarcastisch?’

‘Begin juni, alleen naar Ameland! Dat staat er! Hoe zie jij dat voor je? Jezelf confronteren met wat je niet kunt?’

‘Er zijn ook dingen die ik wel kan.’ Haar ogen fonkelen.

Hij gooit het tijdschrift achteloos naast zich neer en staat op.

Het lijkt een eeuwigheid te duren voordat hij de afstand die hem van Cathelijne scheidt overbrugd is. In het voorbijgaan legt Sven een hand op haar schouder. ‘Jezelf pijn doen, dat is toch geen optie?’

‘Heb je het wel goed gelezen?’

Sven draait zich om. ‘Als we gaan, bepaal ik wanneer.’

Lieve Ellen,

Weet je nog hoe zwaar het me viel die eerste weken in het revalidatiecentrum?

Anderhalve maand later had ik er mijn draai gevonden en leerde ik mensen kennen.

Herkennen!

In mijn mails schreef ik vaak over mijn verlangen weer thuis te zijn.

Bij Sven.

Het is zo anders dat ik me had voorgesteld.

Sven blijft het moeilijk vinden dat ik in een rolstoel zit.

Wanneer hij mij aanraakt, voel ik hoe zijn lichaam zich afkeert.

Hij wil dit niet.

Zijn gevoelens spreekt hij niet uit en dat zal hij ook niet doen.

Hij accepteert mij en die rolstoel niet.

Terwijl er sprake is van herstel, zonder dat artsen dit verwacht hadden, blijft hij gereserveerd en reageert allesbehalve blij.

Hij is overdreven beschermend, maar dat heeft ook iets liefs.

De laatste dagen besef ik dat onze relatie niet meer is wat hij was (in vergelijking met vorig jaar).

Ik ben op mijn hoede, durf niet alles te zeggen wat ik denk of voel.

Soms reageert hij geïrriteerd of zwijgt urenlang.

Alsof ik gestraft word voor iets wat ik niet veroorzaakt hebt.

Ik vind het lastig om er met hem over te praten.

Heb het een paar keer geprobeerd, maar hij veegt alles van tafel en zegt dat ik mij van alles in het hoofd haal.

Onze relatie verandert.

Het voelt niet goed. En dat doet pijn.

Heb je het interview gelezen? Ik stond op de cover.

Daarin staat dat ik begin juni voor het eerst weer naar ons huis op Ameland zal gaan.

Bijna twee maanden geleden vertelde ik dat aan een journalist.

Eigenlijk had ik niet verwacht dat ze dat in het artikel zouden verwerken. Toen ik het kreeg toegestuurd, heb ik dat er niet uit laten halen.

Ik wil ook naar Ameland.

Ik wil weten wie ik nu ben.

Eigenlijk staat het er in voor Sven. Om hem te confronteren.

Hij vindt het niets.

Waarom zou ik die confrontatie aangaan?

Waarom zou ik mijzelf pijn doen?

Sven vergeet dat ik daar altijd gelukkig was. In de duinen, bij de zee of op het Noordstrand.

Dat hij mij niet ondersteunt, begrijp ik niet.

Ik wil daar alleen zijn, zonder hem.

Maar zijn reactie was: als we gaan, dan bepaal ik wanneer.

Ik was perplex en heb niet gereageerd.

Wat vind jij?

Zal ik doorzetten en doen wat ik wil?

Liefs van mij,

Cathelijne

Cathelijne drukt op verzenden.

Ellen is een van de weinigen die ze vertrouwt. Ze kennen elkaar vanaf hun schooltijd.

Binnen vijf minuten is er een antwoord terug.

Lieve Cathelijne!

Je beschrijft dingen die ik ook constateer.

Jullie groeien langzaam uit elkaar, terwijl het anders zou moeten gaan.

Een dergelijke zware periode doorleef je samen.

Je bent sterk en gemotiveerd. Je voelt ook herstel en dat is essentieel in jouw proces. Het moment dat er geen vooruitgang meer is, zal het zwaarst worden.

Maar dat is nu nog niet aan de orde.

Het is duidelijk: Sven vindt het moeilijk.

Hij is een man die zijn leven vastlegt door het van tevoren te plannen.

Dat is nooit anders geweest.

Je zult toch met hem moeten praten.

Het mag niet ten koste van jullie relatie gaan.

Hij heeft geen idee hoe hij met jou en de situatie moet omgaan.

Hulp van een psycholoog inroepen lijkt mij geen verkeerd idee.

Naar Ameland... Ik zou het niet op de spits drijven.

Ik begrijp Sven.

Wat doe je er alleen?

Hoe verplaats jij je?

Kun je zelf boodschappen uit het dorp halen?

Kun je alleen naar het strand?

Er zijn zoveel obstakels.

Ga eerst samen en oriënteer je op de beperkingen en de mogelijkheden.

Doorzetten en doen wat jij wilt? Stel je die vraag aan mij?

Ik zou mijn relatie niet op het spel zetten.

Want dat is feitelijk wat je doet.

Ik ben de komende weken veel weg. (Razend druk.)

Daarna is er ruimte en tijd.

*Als je wilt dat ik meega naar Ameland, dan doe ik dat graag.
Toevallig weet ik dat ze speciale stoelen bij het paviljoen (of bij de lifeguards) hebben met hele grote luchtbanden. Daarmee cross ik wel met jou over het strand.
Wacht met afscheid nemen.
Blijf bij elkaar.
Geef jezelf en hem een kans.
Hou je haaks.
Ellen
Xxx*

Een van de laatste uitstapjes voor het ongeluk was een fiets-tocht met Sven door de zuidwesthoek van Friesland. Die dag was er weinig wind en veel zon. Voor hun gevoel fietsten ze naar het eind van de wereld.

Ze kwamen bij een pontje uit. Aan de overkant stond een oud huisje. De man die het pontje bediende stak zijn hand op als teken dat hij hen had gezien en sjokte op klompen langs het riet naar de pont.

Ze stonden op een steiger te wachten. De zon spiegelde in het water. Een prachtig moment waarin het leven zich leek te verstillen.

‘Dit is geluk,’ zei Sven en hij beroerde haar licht gebolde buik. ‘Samen, met ons drieën.’

De pont legde aan. De man schoof het hek in de reling open. Sven stapte als eerste op de pont en hield het stuur met een hand vast, hij staarde over het water. Intens tevreden. Het leven behoorde hem toe.

Binnen vijf minuten waren ze aan de overkant. De man schoof het hekje weer open, wenste hen een fijne dag en salueerde naar het paar.

Waarschijnlijk herkende hij haar, maar hij liet niets merken.

Sven streek liefkozend over haar rug. Voordat ze op hun fiets stapten, kusten ze elkaar op de mond.

‘Ik kan me geen leven zonder jou voorstellen,’ fluisterde hij. ‘Alles draait om de liefde voor jou.’

Dat zei hij vaker.

Nu staat ze aan de zijlijn.

Cathelijne schrikt op uit haar gedachten door een geluid achter haar. Sven komt de kamer binnen en vraagt, terwijl hij naar de laptop wijst, of er nog nieuws is.

‘Een berichtje van Ellen.’

‘Alles goed met haar? Ellen is al een tijd niet geweest.’

‘Ze is veel weg voor haar werk.’

‘Dat heb je verteld.’ Als hij gaat zitten, duwt hij het tijdschrift van zich af. ‘Stel, dat we naar Ameland gaan. Een weekend, bijvoorbeeld. Ben je dan niet bang dat de pers er lucht van krijgt? In het artikel staat welke periode je daarnaartoe wilt.’

Ze haalt haar schouders op. ‘It’s all in the game.’

‘Imagoschade als gevolg?’

‘Dat je zoiets denkt. Ik schaam me niet.’

‘Je roept toch een beeld op bij mensen.’

Cathelijne is even van haar stuk gebracht. Is dit Sven die tegen haar praat? ‘Waarom zou ik me daar druk om maken. Ik wil ook een vorm vinden om weer te kunnen acteren.’

Hij wendt zijn gezicht af. Het gesprek stopt opnieuw.

Dat hij geen moeite doet om haar te begrijpen, doet pijn.

Werken met collega’s zal haar inspireren, haar beperking